

Davčni režim

Opozorilo: Navedeno besedilo ne opisuje vseh posameznih primerov dejanske obdavčitve zavezancev. Vse vlagatelje opozarjamo, da je višina dejanske obdavčitve, ki nastane zaradi imetništva investicijskih kuponov, izplačila odkupne vrednosti investicijskega kupona ali drugih dejstev, povezanih z imetništvom investicijskih kuponov, odvisna od davčnega položaja vsakega posameznega imetnika. Vlagatelj naj v primeru negotovosti glede obdavčenja iz naslova naložbe v investicijski kupon podsklada poišče pomoč strokovnjakov!

1. Obdavčitev krovnega sklada

Krovni sklad in podskladi niso zavezanci za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb, saj niso pravne osebe.

2. Obdavčitev vlagateljev, ki so pravne osebe – rezidenti

Dohodki pravnih oseb so obdavčeni v skladu z ZDDPO-2. Stopnja davka na ustvarjeni davčno priznani dobiček znaša 19 odstotkov, pri čemer se za leta 2024, 2025, 2026, 2027 in 2028 plačuje davek po stopnji 22 odstotkov od davčne osnove.¹

Vsi vlagatelji, pravne osebe – rezidenti so dolžni davčno priznani dobiček ugotavljati na podlagi prihodkov in odhodkov, ugotovljenih v skladu z zakoni in računovodskimi standardi, pri čemer so dolžni upoštevati posebnosti, kot jih določa ZDDPO-2. Posebna pravila se nanašajo predvsem na spremembe računovodskih usmeritev, popravke napak in prevrednotenja.

3. Obdavčitev vlagateljev, ki so fizične osebe – rezidenti

3.1. Obdavčitev v primeru unovčenja ali prodaje investicijskega kupona oziroma likvidacije posameznega podsklada

Investicijski kupon podsklada se v skladu s 93. členom ZDoh-2 šteje za kapital, tako da je v primeru odsvojitve (unovčenja, prodaje) investicijskega kupona oziroma likvidacije posameznega podsklada vlagatelj obdavčen v okviru pravil o dobičku iz kapitala po ZDoh-2.

Za obdavčljivo odsvojitve investicijskega kupona po 94. členu ZDoh-2 se šteje unovčenje oziroma prodaja investicijskega kupona podsklada in izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije posameznega podsklada.

Za neobdavčljivo odsvojitve investicijskega kupona se po 95. členu ZDoh-2 štejeta predvsem:

- prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilnojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, zaradi smrti fizične osebe;
- prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.

Oprostitev plačila dohodnine ob odsvojitvi investicijskih kuponov v skladu s 528. členom ZISDU-3 velja za imetnike, ki so investicijske kupone podsklada pridobili:

- z zamenjavo investicijskih kuponov obstoječega vzajemnega sklada za investicijske kupone podsklada v postopku oblikovanja krovnega sklada iz obstoječih vzajemnih skladov,
- z zamenjavo investicijskih kuponov obstoječega podsklada krovnega sklada za investicijske kupone podsklada drugega krovnega sklada v postopku vključitve podskladov krovnega sklada v drugi krovni sklad iste družbe za upravljanje,

če so bili zamenjani investicijski kuponi obstoječega vzajemnega sklada oziroma podsklada v osnovi pridobljeni z zamenjavo delnic pooblaščenice investicijske družbe oziroma investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščenice investicijske družbe, v postopku obveznega preoblikovanja te družbe v vzajemni sklad, ali v

¹ Skladno z Zakonom o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23; ZORZFS).

postopku obvezne oddelitve dela sredstev te družbe v vzajemni sklad in pod pogojem, da je imetnik delnice pooblaščen investicijske družbe pridobil v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij.

Davčna osnova za določitev zneska davka se ugotovi kot razlika med vrednostjo investicijskega kupona ob odsvojitvi in vrednostjo investicijskega kupona ob pridobitvi.

Vrednost investicijskega kupona ob pridobitvi se ugotovi kot znesek vplačila v podsklad, zmanjšan za znesek vstopnih stroškov (torej zmnožek števila enot premoženja in vrednosti ene enote premoženja). V primeru dedovanja se nabavna vrednost investicijskega kupona poveča tudi za znesek morebitnega davka na dediščine in darila.

Vrednost investicijskega kupona ob odsvojitvi je enaka zmnožku števila enot premoženja in vrednosti ene enote premoženja ob izplačilu iz podsklada.

Kadar je razlika med vrednostjo investicijskega kupona ob odsvojitvi in vrednostjo investicijskega kupona ob pridobitvi pozitivna, je davčna osnova razlika, zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo investicijskega kupona. Normirani stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo investicijskega kupona, se priznajo največ v višini, ki ne sme preseči nižjega od:

- seštevka 1% od nabavne vrednosti investicijskega kupona in 1% od vrednosti investicijskega kupona ob odsvojitvi, ali
- pozitivne razlike med vrednostjo investicijskega kupona ob odsvojitvi in vrednostjo investicijskega kupona ob pridobitvi.

Od tako ugotovljene davčne osnove se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 %. Stopnja dohodnine se znižuje vsakih pet let imetništva investicijskega kupona in znaša po dopolnjenih:

- petih letih imetništva investicijskega kupona: 20 %,
- desetih letih imetništva investicijskega kupona: 15 %.

Po petnajstih letih imetništva investicijskega kupona je vlagatelj oproščen plačila dohodnine od dobička iz kapitala.²

Pri tistih vlagateljih, ki so investicijski kupon podsklada pridobili z zamenjavo investicijskega kupona vzajemnega sklada, ki so ga pridobili pred 1. januarjem 2003, se za nabavno vrednost investicijskega kupona šteje vrednost na dan 1. januarja 2006.

Če je vlagatelj investicijski kupon pridobil pred uvedbo evra, se vrednost investicijskega kupona ob pridobitvi preračuna z uporabo srednjega tečaja Banke Slovenije, ki je veljal na dan pridobitve investicijskega kupona oziroma 1. januarja 2006, kadar se za nabavno vrednost investicijskega kupona šteje vrednost na ta dan.

Investicijski kuponi podsklada se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO), po kateri se kot vrednost investicijskega kupona ob pridobitvi šteje vrednost investicijskega kupona, ki je najprej pridobljen.

Za investicijske kupone podsklada, pridobljene z zamenjavo za investicijske kupone vzajemnega sklada, ki je nastal z zamenjavo delnic pooblaščen investicijske družbe oziroma investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščen investicijske družbe, v postopku obveznega preoblikovanja te družbe v vzajemni sklad, ali v postopku obvezne oddelitve dela sredstev te družbe v vzajemni sklad, kadar je imetnik te delnice pridobil v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij, se šteje, da so bili pridobljeni:

² Navedeno velja od vključno leta 2022 dalje. Za odsvojitve v letih 2020 in 2021 je znašala davčna stopnja 27,5 %, po petih letih imetništva 20 %, po desetih letih imetništva 15 %, po petnajstih letih imetništva 10 %, po dvajsetih letih imetništva pa je bil vlagatelj oproščen plačila dohodnine od dobička iz kapitala.

- na dan oblikovanja krovnega sklada, če je krovni sklad nastal z oblikovanjem iz obstoječih vzajemnih skladov,
- na dan oblikovanja podsklada že obstoječega krovnega sklada, če se obstoječi vzajemni sklad preoblikuje v podsklad že obstoječega krovnega sklada,
- na dan izvedbe združitve vzajemnih skladov, če je bilo na novoustanovljeni ali obstoječi podsklad krovnega sklada preneseno premoženje vzajemnih skladov oziroma podskladov krovnega sklada,
- na dan prenosa podskladov, če so bili podskladi krovnega sklada preneseni v drugi krovni sklad iste družbe za upravljanje.

Dohodnino od dobička iz kapitala ugotovi davčni organ z odločbo na podlagi napovedi zavezanca, ki jo je treba vložiti do 28. februarja za preteklo leto, in v kateri zavezanec napove vse odsvojitve kapitala v enem letu (razen nepremičnin). V tako napovedan dohodek se všttevajo v davčnem letu doseženi dobički iz kapitala ali realizirane izgube iz kapitala, pri čemer se zavezancu ne prizna izguba pri odsvojitvi kapitala, če je zavezanec v roku 30 dni pred ali po odsvojitvi pridobil vsebinsko istovrstni nadomestni kapital. Izguba se ne prizna tudi v primeru, če je tako odsvojen kapital pridobila z zavezancem povezana oseba.

Davčni organ izda odločbo o odmeri dohodnine od dobička iz kapitala do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto. Tako odmerjena dohodnina od dobička iz kapitala je dokončna.

3.2. Obdavčitev v primeru prehajanja med podskladi istega krovnega sklada

Pri zamenjavi investicijskega kupona podsklada za investicijski kupon drugega podsklada istega krovnega sklada se uveljavlja odlog ugotavljanja davčne obveznosti, v delu, v katerem se investicijski kupon unovči za poravnavo stroškov prehoda med podskladi, pa davčna obveznost ne nastopi.

V primeru uveljavitve odloga ugotavljanja davčne obveznosti se le-ta ugotavlja šele ob prvi naslednji obdavčljivi odsvojitvi investicijskih kuponov, pri čemer se:

- za čas pridobitve investicijskega kupona šteje datum, ko so bili pridobljeni prvi zamenjani investicijski kuponi, ugotovljen v skladu s pravili ZDoh-2,
- za nabavno vrednost šteje nabavna vrednost prvih zamenjanih investicijskih kuponov, ugotovljena v skladu s pravili ZDoh-2.

Za zavezanca, za katere je v zvezi z zamenjanimi investicijskimi kuponi veljala oprostitvev plačila dohodnine v skladu s 528. členom ZISDU-3, ta oprostitvev velja tudi v zvezi z investicijskimi kuponi, pridobljenimi v postopku zamenjave v okviru prehajanja med podskladi istega krovnega sklada.

V kolikor družba za upravljanje ne razpolaga s podatki iz drugega odstavka te podtočke, je pri zamenjavi ali unovčenju takih investicijskih kuponov dolžna od imetnika zahtevati dokazila o dejanskem času pridobitve in nabavni vrednosti oziroma o načinu pridobitve prvega investicijskega kupona.

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti Finančni upravi Republike Slovenije priglasijo družba za upravljanje, ki upravlja krovni sklad. Družba za upravljanje je dolžna zavezanca v 15 dneh po zamenjavi investicijskih kuponov pisno obvestiti o odložitvi ugotavljanja davčne obveznosti.

3.3. Obdavčitev v primeru združitve podskladov, oblikovanja krovnega sklada iz obstoječih vzajemnih skladov in vključitve podskladov krovnega sklada v drug krovni sklad iste družbe za upravljanje

Ob zamenjavi investicijskih kuponov prenosnega podsklada za investicijske kupone prevzemnega podsklada, ki se opravi v okviru združitve podskladov, zavezanec lahko uveljavlja odlog ugotavljanja davčne obveznosti.

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti se lahko uveljavlja tudi pri zamenjavi investicijskih kuponov obstoječih vzajemnih skladov z investicijskimi kuponi podskladov krovnega sklada, ki se opravi v okviru oblikovanja krovnega sklada iz obstoječih vzajemnih skladov in pri zamenjavi investicijskih kuponov podsklada krovnega sklada z investicijskimi kuponi podsklada drugega krovnega sklada, ki se opravi v okviru vključitve podskladov krovnega sklada v drugi krovni sklad iste družbe za upravljanje.

V primeru uveljavitve odloga ugotavljanja davčne obveznosti se le-ta ugotavlja šele ob prvi naslednji obdavčljivi odsvojitvi investicijskih kuponov, pri čemer se:

- za čas pridobitve investicijskega kupona šteje datum, ko so bili pridobljeni zamenjani investicijski kuponi, ugotovljen v skladu z pravili ZDoh-2,
- za nabavno vrednost šteje nabavna vrednost zamenjanih investicijskih kuponov, ugotovljena v skladu s pravili ZDoh-2.

Za zavezanca, za katere je v zvezi z zamenjanimi investicijskimi kuponi veljala oprostitve plačila dohodnine v skladu s 528. členom ZISDU-3, ta oprostitve velja tudi v zvezi z investicijskimi kuponi, pridobljenimi v postopku zamenjave investicijskih kuponov v okviru združitve podskladov, oblikovanja krovnega sklada iz obstoječih vzajemnih skladov in vključitve podskladov krovnega sklada v drugi krovni sklad iste družbe za upravljanje.

V kolikor družba za upravljanje ne razpolaga s podatki iz drugega odstavka te podtočke, je pri zamenjavi takih investicijskih kuponov dolžna od imetnika zahtevati dokazila o dejanskem času pridobitve in nabavni vrednosti oziroma o načinu pridobitve investicijskega kupona.

Odlog ugotavljanja davčne obveznosti Finančni upravi Republike Slovenije priglasijo družba za upravljanje, ki upravlja prevzemni podsklad, ki o tem v 15 dneh pisno obvesti zavezanca, posredovati pa jim mora tudi vse podatke, ki jih potrebujejo za ugotavljanje svojih davčnih obveznosti.

4. Vlagatelji, ki so pravne ali fizične osebe – nerezidenti

Fizična oseba – nerezident ne plačuje dohodnine od dobička iz kapitala, doseženega z odsvojitvijo investicijskih kuponov.

Vlagatelji, ki so fizične osebe – nerezidenti, morajo v zvezi z obdavčitvijo naložbe v investicijski kupon podsklada poleg posebnih določb (za rezidente in nerezidente) ZDoh-2 upoštevati tudi davčne predpise, ki zanje veljajo v drugih državah, v katerih so davčni zavezanci (praviloma v državah prebivališča).

Vlagatelji, ki so pravne osebe – nerezidenti, morajo upoštevati davčne predpise, ki zanje veljajo v državah, v katerih so davčni zavezanci. Za vlagatelje, ki so pravne osebe – nerezidenti in imajo naložbo v investicijske kupone podsklada preko poslovne enote v Sloveniji, veljajo v zvezi s to poslovno enoto enaka pravila, kot veljajo za pravne osebe – rezidente (točka 2.).

Družba za upravljanje je dolžna v skladu z 255.b členom Zakona o davčnem postopku izvajati postopke dolžne skrbnosti za identificiranje računov nerezidentov, zbirati informacije o teh računih ter jih letno

sporočati pristojnemu organu. Vlagatelji nerezidenti so družbi za upravljanje dolžni razkriti podatke, ki tej mogočajo ugotoviti, kje je vlagatelj rezident za davčne namene. Informacije o vlagatelju in o računu se letno posredujejo Finančni upravi Republike Slovenije in se izmenjajo s pristojnim organom države, v kateri je vlagatelj rezident za davčne namene, v skladu s Standardom avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih za namene obdavčevanja.

5. Obdavčitev zamenjave delnic investicijske družbe v investicijske kupone vzajemnega sklada

Vlagatelj mora poleg zapisanih pravil obdavčitve upoštevati tudi dodatna pravila, ki veljajo v primeru preoblikovanja investicijske družbe v vzajemni sklad, predvsem glede roka imetništva in nabavne vrednosti.

Zamenjava delnic investicijske družbe KD ID, delniška ID, d. d., ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, z investicijskimi kuponi vzajemnega sklada v postopku obveznega preoblikovanja investicijske družbe v vzajemni sklad KD Delniški dohodkovni, ki se je kasneje preoblikoval v podsklad KD Dividendni, delniški, danes Generali Globalni, delniški, ni predmet obdavčitve z dohodnino od dobička iz kapitala.

Prenos premoženja investicijske družbe na vzajemni sklad se po mnenju družbe za upravljanje ne šteje za izplačilo dividend po 1. točki prvega odstavka 70. člena ZDDPO-2, saj gre za preoblikovanje investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad v skladu z ZISDU-1. To velja tudi v primeru, ko premoženje investicijske družbe, ki se prenaša, sestoji iz ustvarjenega čistega dobička poslovnega izida investicijske družbe v letu preoblikovanja in ni bilo predmet razdelitve med delničarje investicijske družbe, saj gre pri preoblikovanju za zamenjavo delnic investicijske družbe z investicijskimi kuponi vzajemnega sklada. Ker je eden izmed pogojev preoblikovanja investicijske družbe v vzajemni sklad, da vsak delničar investicijske družbe prejme ob preoblikovanju investicijske družbe takšen delež investicijskih kuponov vzajemnega sklada, kot je njegov delež v osnovnem kapitalu investicijske družbe, se preoblikovanje (zamenjava delnic investicijske družbe v investicijske kupone vzajemnega sklada) šteje kot zamenjava delnic, ki jo kot neobdavčeno odsvojitve kapitala opredeljuje 10. točka prvega odstavka 95. člena ZDoh-2. Premoženjsko stanje delničarjev se namreč s tem ni spremenilo. Opozorilo: Ne glede na vsa dejstva, navedena v tej točki, družba za upravljanje ne more v celoti izključiti možnosti morebitnih naknadno ugotovljenih davčnih obveznosti vlagateljev iz naslova preoblikovanja.